

Vedlegg 7.5 kopi av innspel til høyring av planprogram for Øksnesmarka

1. Statsforvaltaren
2. Fylkeskommunen
3. Fiskeridirektoratet
4. Aksjonsgruppa «Nei til rasering av Øksnesmarka og Åråsvågen» v/Tore Svendsen
5. Bygdelista i Austrheim v/ Jan Erik Espelid
6. Forum for natur og friluftsliv
7. Nordhordland turlag
8. Ola Moen
9. Vidar Mjøs
10. Åråsvågen velforening

NORCONSULT AS AVD FØRDE
Poststboks 514
6803 FØRDE

Saksbehandlar, innvalstelefon
Hege Brekke Hellesøe, 5557 2352
Solveig Kalvø Roald, 5557 2327

Uttale til oppstart av reguleringsplan for Øksnesmarka i Austrheim

Vi viser til melding om oppstart med planprogram for detaljregulering av næringsområdet N18 i Øksnesmarks. Det skal utarbeidast ei konsekvensutgreiing i samband med planarbeidet.

Føremålet med planen

Føremålet med planarbeidet er regulering til næringsføremål for å utvikle arbeidsplassar og nye næringar til det grønne skiftet som mellom anna er prioritert satsing i Vestland fylkeskommunen sin utviklingsplan. Området er på ca. 500 daa.

Noverande framlegg er å nytte området til landbasert oppdrett eller andre former for tilknytte næringar innan havbruk, blågrøn profil, grøn industri avfall/slamhandsaming/biogass, forproduksjon, desaltingsanlegg.

Det er ikkje tenkt utfylling i sjø eller etablering av hamn ut i sjøen. Ønska løysing er å etablere ei lagune/sprengje seg inn i området og etablere kai. Overskotsmassar er tenkt deponert/levert lokalt – til veg og ev. andre prosjekt. Når det gjeld utslepp til sjø er det tenkt høg reinsegrad/berekraftige løysingar.

Planframlegget vil ikkje vere direkte tiltaksretta, men legg rammer for seinare tiltak. Planen er føresett å vere avklarande i høve arealbruk og naudsynte arealbruksavklaringar vert gjort gjennom planprosessen. Ev. tiltaksretta utgreiingar er føresett gjort gjennom ev. konsesjonshandsaming der fylkeskommunen er ansvarleg myndigheit.

I og med at det ikkje er teke endeleg avgjerd om type verksemd, må planen legge til rette for gjennomføring av ulike moglegheiter, inkl. planering av landareal/uttak av massar. På land vil framtidig arealføremål truleg vere næring (kode 1300).

Statsforvaltaren sine merknader

I revisjonen av kommuneplanen si arealdel, vedtatt i 2019, var Statsforvaltaren, då Fylkesmannen, kritisk til at Øksnesmarka skulle ha næringsformål. Dette hadde samband med at arealet har store

verdier med tanke på friluftsliv, strandsone og naturmangfold. Særleg naturmangfoldverdiane sto fram med særleg stor verdi, og til tredje gongs offentleg ettersyn skreiv vi mellom anna:

«Øksnes må klassifiserast som eit naturområde av nasjonal verdi. I alle fall delar av området inngår som kystlynghei som er ein sterkt trua (EN) og utvald naturtype etter naturmangfoldlova § 52. Reglane for utvald naturtype av naturmangfoldlova § 53 gjeld også førekomstar som ikkje endå er kartlagde og registrerte inn i naturbase.

Ut frå flyfoto og anna kartgrunnlag, kan det sjå ut til at det i tillegg kystlynghei er areal som kan klassifiserast som naturtype naturbeitemark (VU-sårbar). Typisk er det ein naturtype som inngår i mosaikken med kystlynghei, myr og våtmark. Det er ofte mange beitemarksoppar knytt til naturbeitemarkene. Mange av desse artane er trua. Det er stort potensiale for slike naturverdier i planområdet.

Det gjeld også den trua naturtypen kystnedbørsmyr og/eller rikmyr (EN) som er ein del av denne mosaikken. Det meste av myr i Europa er drenert og øydelagt. Det er i Noreg vi har dei fleste intakte førekomstane og dermed dei mest verdifulle nedbørsmyrane. Såleis har vi eit særleg forvaltingsansvar for naturtypen. Dei siste åra har regjeringa også satt av ressursar til å restaurere myrar som allereie er drenerte både i eit klimaperspektiv og for å betra levekåra for artsmangfaldet. Ein stor del av myrområda i låglandet i Norge er allereie drenerte og øydelagde. Såleis vert det også i dette perspektivet særleg viktig å ta vare på variert mosaikk med trua natur representativt for kystnaturen i Austrheim og Nordhordland. Det er i løpet av 2016 og 2017 gjort fleire funn av den sterkt trua (EN) sommarfuglen breibandpraktviklar innanfor planområdet. Arten er svært sjeldan på Vestlandet og er knytt til lynghei og planta kusymre hjå oss. Basert på artsfunn registrert i Artskart er det mykje som tyder på at planområdet utgjer eit tyngdepunkt for utbreiinga i Norge. Området er ein av to registrerte førekomstar i Hordaland og den nordlegaste for arten i Norge. Fordi breibandpraktviklaren er sterkt trua og Øksnesmarka er ein særleg viktig levestad for arten, vert førekomstane her særleg viktige om vi skal nå forvaltingsmålet om å sikre arten på lang sikt i Norge jf. naturmangfoldlova § 5 om forvaltingsmål for artar. Konsekvensen av ei utbygging av næringsområdet på den sterkt trua breibandpraktviklaren og sannsynlege førekomstar av dei trua naturtypane kystlynghei, kystmyr og naturbeitemark, vil vere ei øydelegging av desse nasjonalt viktige naturkvalitetane.»

I dialogmøte med Austrheim kommune, meinte kommunen at det var svært viktig for kommunen å behalde arealet som næringsareal. Statsforvaltaren hadde forståing for dette, men var klar på at det er viktige nasjonale interesser i området. Dette gjeld særleg naturmangfold, og særleg den sterke trua breibandpraktviklaren. Statsforvaltaren var klar på at ein ikkje kan nytta området på ein slik måte at arten ikkje overlever i Øksnesmarka. Det var semje om at det må ytterlegare utgreiingar til før ein eventuelt kan nytte område til næring. Det vart diskutert om ein skulle krevje fleire utgreiingar før ein eventuelt kunne leggje ut område som næring i kommuneplanen eller om utgreiingskrava skulle leggjast til reguleringsplannivå. Det er noko problematisk å leggje ut eit næringsareal i kommuneplanen som ikkje fult ut er klarert og som ved vidare utgreiing kan visa seg og kome i for stor konflikt med naturmangfold i området. Dette kan skapa ein forventning om å få bygge. Det vart likevel konkludert med at ein kan gjere det på denne måten, etter eit sterkt ønske frå kommunen. Det må då leggjast inn eit føresegn i kommuneplanen som sikrar dette på ein god måte.

På bakgrunn av dette vart føresegn 2.1.3 bokstav J utforma:

«Næringsområdet N18 Øksnesmarka er eit potensielt næringsområde som ikkje er tilstrekkeleg utgreidd til å kunne nyttast til utbygging. Før det kan gjevast løyve til å nytte området eller deler av området til formålet næring, må det utarbeidast reguleringsplan med utfyllande konsekvensutgreiing som grunnlag

for vurdering av bruken av området. Konsekvensutgreiinga skal m.a. innehalde utgreiingar om naturmangfaldet der det inngår kystlynghei, naturbeitemark, kystnedbørsmyr og sommarfuglen breibandpraktviklar.»

Statsforvaltaren vil etter dette presisere at konsekvensutgreiinga i denne saka, ikkje berre skal sjå på korleis skade skal minimerast, men også reelt vurdere om verknader på nasjonale verdiar i området er for store til at området kan nyttast til næring.

Verknad av planen

Planprogrammet avklarar ikkje kva verksemda som er aktuelt for området, sjølv om nokon aktuelle typar verksemder er nemnd. Vi gjer merksam på at det er krevjande å utarbeide ei god konsekvensutgreiing og plan, når ein ikkje heilt veit kva ein gjer konsekvensutgreiing for. Planen må ha gode føresegnar som avklarar kva type verksemder som kan etablere seg. Planen kan ikkje opne for tiltak som ikkje er utfyllande vurdert og der verknadane er tilstrekkeleg skildra i konsekvensutgreiinga og ROS-analysen.

Nasjonale føringar

Under kapittel om nasjonale føringar i planprogrammet er Nasjonale forventningar til regional og kommunal planlegging ikkje nemnt. Denne må ligge til grunn for planarbeidet.

Naturmangfald

I utgreiingsprogrammet står det at konsekvensar for naturmiljøet, biologisk mangfald og vassressursar er aktuelle problemstillingar. Vi legg til grunn at dette inkluderer kystlynghei, naturbeitemark, kystnedbørsmyr og breibandpraktviklaren slik føresegna i kommuneplanen krev. Slik vi ser det, vil det vere naudsynt å hente inn ny informasjon om mellom anna breibandpraktviklaren. Det kan også vere naudsynt med nye registreringar for å vurdere om det er naturbeitemark og kystnedbørsmyr i området, og kva verdi desse eventuelt har.

Kystlynghei

Naboareala til planområdet registrert som naturtype kystlynghei (UN), og det er utarbeidd skjøtselsplan for desse areala. For at naturtypen kystlynghei skal kunne takast vare på må areala skjøttast på ein bestemt måte, som inkluderer beiting og brenning. I konsekvensutgreiinga og/eller ROS-analysen må ein sjå på om det er konflikstar mellom mogleg verksemd i planområdet og denne skjøtselsforma og eventuelle negative verknader på området med kystlynghei må utgreiast.

Bredbandpraktvikler

Det ser ut til at område der denne arten er registrert i hovudsak ligg utanfor område der det er søkt om regulering no. I denne prosessen må det gjerast ei utvida registrering i området for å vurdere den totale utbreiinga til denne arten i dette området. Sjølv om leveområda til arten skulle ligge utanfor planområdet må det likevel gjerast ei vurdering av korleis planforslaget vil kunne påverke leveområda til breibandpraktviklaren (til dømes ved fragmentering av areal, konflikt med ønska driftsformer mm.) Det må mellom anna vurderast om tilkomstvegen vil kunne ha uheldig påverknad på leveområda.

Vassmiljø

Om planen skal opne for landbasert oppdrett eller andre former for havbruk, så må det vurderast om området er eigna for dette. Dette er eit plantema, og avklaringane skal ikkje utsettast til ein eventuelt konsesjonshandsaming. Både tilgang på vatn og om resipienten er eigna for utslepp må vurderast. Vi gjer merksam på at sjølv om ein legg opp til høg grad av reinsing, kan likevel utslepp frå eit landbasert oppdrettsanlegg verte betydeleg. Tilstanden i vassførekomsten må vurderast, og

sjåast i samanheng med planar om liknande verksemd elles i området. Det må etter vårt syn gjerast ei samla vurdering av konsekvensar på vassførekomsten frå alle planlagde tiltaka. Verknad på naturmangfald i sjø må også vurderast.

Anadrom fisk

Når det gjeld tilhøve for anadrom fisk er det særleg viktig å avklare kvar det er gyte- og oppvekstareal, og om desse kan bli påverka og evt. korleis. Det er og viktig å avklare om høve for fiskevandring kan ivaretakast. Det bør også vurderast kva risikoen er, for spreing av sjukdomar og rømming frå eit eventuelt landbasert oppdrettsanlegg.

Strandsone, landskap og friluftsliv

Området har stor verdi for friluftsliv, og deler av området er registrert som eit svært viktig friluftsområde. Øksnesmarka er del av eit større område med få inngrep, og næringsområdet vil ligge midt i dette område, og splitte det opp. Slike inngrepsfrie områder er viktige for både naturmangfald, friluftsliv og landskap. Deler av planområdet ligg også i strandsona.

I Statleg planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsona lang sjø, stå det mellom anna at ved lokalisering av næringsareal bør det vektleggast om næringsverksemda som bidrar til økt lokal verdiskaping treng tilgang til sjø. Det står også at landskapet langs kysten er viktig som grunnlag for opplevingar og kjelde til identitet og livskvalitet for innbyggjarane. Ved planlegging må det tas omsyn til å bevare landskapskvaliteter og å tilpasse det bygde miljø til omgivnadane.

Det er viktig at ein i planarbeidet vurderer både kva verdiar som er i området, og kva verknad planen vil ha for viktige tema som strandsona, landskap og friluftsliv.

Lagune

Planprogrammet legg opp til at det kan sprengast ei lagune for å etablere kai. Vi forstår det slik at dette er tenkt i staden for utfylling i sjø og etablering av hamn der. Vi kan ikkje sjå at det er gått nærmar inn på kvifor ein ønsker denne løysinga. Vi meiner det må vurderast grundig om dette er den beste løysinga med tanke på graden av inngrep det blir lagt opp til. Er det gjort kost-nyttevurdering som synleggjer kvifor det skulle vere behov for tiltak av eit slikt omfang?

Det må gjerast ei grundig risikovurdering av utførelse av denne lagunen med tanke på å redusere partikkelforureining til sjø og mot tilgrensande gytefelt for torsk.

Det er viktig at mengder massar som må sprengast for ev. å etablere denne lagunen (hamna) vert dokumentert og bruken av overskotsmassane må utgreiast.

Massehandtering

Vurderingane av massehandtering bør omfatta mengd og kvalitet på massar som oppstår eller skal disponerast (massereknskap), handtering og disponering i tråd med avfallspyramiden, behov for areal til handtering, lagring og disponering, konsekvensar for klima, ureining og naturmangfald, og plangrep og krav for å redusere konsekvensane.

Bygge- og anleggstiltak bør i utgangspunktet planleggast med sikte på å oppnå intern massebalanse. Det bør som del av detaljreguleringsplanen lagast ein massedisponeringsplan i tråd med prinsipp i avfallspyramiden om å prioritera reduksjon, gjenbruk og materialgjenvinning. Berre massar utan gjenbruks- eller gjenvinningspotensiale bør deponerast.

Det bør setjast av tilstrekkeleg areal for mellomlagring og sortering av massar innanfor planområdet.

Overskotsmassar av jord og stein er rekna som næringsavfall

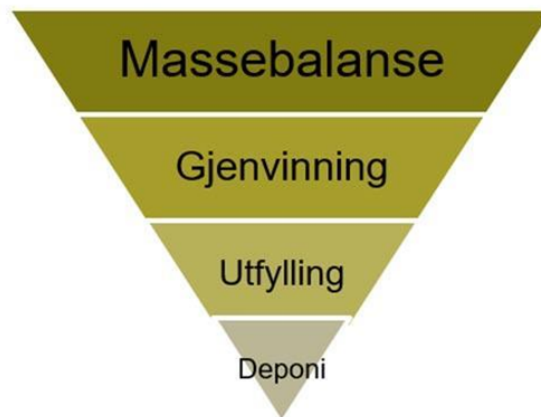
I rettleiaren til Miljødirektoratet om massehandtering [1243/2018](#), er det klargjort at overskytande jord- og steinmassar frå samferdselsutbygging og andre anleggsarbeid normalt skal reknast som næringsavfall og disponerast i tråd med avfallsregelverket.

Vurdering av massehandtering i planprosessen er viktig for å bidra til berekraftig massehandtering

Målet i ureiningslova er at avfall skal føra til minst mogleg skade og ulempe. Det skal om mogleg gjenvinnast, helst ved ombruk eller materialgjenvinning.

Berekraftig masseforvaltning i tråd med reglane i ureiningslova tek utgangspunkt i avfallspyramiden, også kalla ressurspyramiden. Det mest berekraftige er å sikra mest mogleg massebalanse i prosjektet, sjølv om dette ikkje skal gå utover gode løysingar. Deretter skal ein vurdera tiltak for størst mogleg gjenvinning. Dersom dette ikkje er mogleg kan massane brukast til utfylling på land eller i sjø. Siste utveg er å deponera massane på eit godkjent deponi.

Dette er vist under i ressurspyramiden for masseforvaltning laga av Asplan Viak.

Nasjonale forventningar til regional og kommunal planlegging 2019–2023 har òg føringar for berekraftig masseforvaltning (side 18 om mineralressursar); «Uttak av byggeråstoffer (pukk, grus, sand) til bygge- og anleggsformål med korte transportavstander og reduserte klimagassutslipp, er viktig. God arealplanlegging kan bidra til dette. I tillegg er det viktig at mineralske masser av god kvalitet gjenvinnes som byggeråstoffer, der dette er mulig. Dette kan redusere presset på bynære grus- og pukkressurser og behovet for massetransport. En helhetlig vurdering av massehandtering i plansammenheng kan være et nyttig virkemiddel for å avklare dette.»

Rettleiaren til Miljødirektoratet om massehandtering [1243/2018](#) har informasjon om korleis ein kan leggja til rette for gjenvinning. Her er det mellom anna vist til at tilrettelegging kan omfatta:

- å sørga for at det tidleg i planprosessen vert sett av tilstrekkeleg areal til mellomlagring, sortering og eventuell behandling av massane som er venta å oppstå
- god karakterisering av bergartar og grunn på førehand, for å vurdera aktuelle bruksområde og for å skilja mellom stein eller andre massar av god og mindre god kvalitet
- kartleggja og inngå avtalar med utbyggjarar som vil trenga utfyllingsmassar i den aktuelle tidsperioden, eller lokale aktørar som driv masseuttak (slik som pukkverk, grustak o.l.)
- velja metodar for uttak av stein som legg til rette for planlagt bruk

Ureina overskotsmassar må leverast til godkjent mottak

Ved anleggsarbeid vil det normalt også oppstå massar som inneheld ureining over normverdien i kap. 2 i ureiningsforskrifta. Slike massar kan uansett ikkje disponerast lokalt, men må leverast til godkjent anlegg.

Konklusjon

Det vart i kommuneplanen ikkje gjort tilstrekkelege gode vurderingar for å konkludere med at området ikkje vil tilsidesette nasjonale verdiar. Desse vurderingane skal gjerst i denne planprosessen.

Det er store verdiar i området, og konsekvensutgreiinga må vurdere alle relevante tema grundig, for at ein skal kunne ta endeleg stilling til kva tiltak som kan gjerast i området, utan at viktige statlege og regionale omsyn vert sett til side. Vi trekkjer særleg fram omsynet at breibåndpraktviklaren skal ha eit godt og fungerande leveområde også etter ein eventuell utbygging. Det er også avgjerande at det vert mogleg å drive skjøtsel av kystlyngheia ved sida av planområdet, med brenning og beiting. Verknadane av tiltak som planen legg opp til må vere vurdert tilstrekkeleg i konsekvensutgreiinga og ROS-analysen. Vi vil vere opne for ein dialog under vegs i prosessen, dersom kommunen ønskjer det.

Med helsing

Egil Hauge
seksjonsleiar

Hege Brekke Hellesøe
seniorrådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Austrheim kommune
Vestland fylkeskommune

Kommunehuset
Postboks 7900

5943
5020

AUSTRHEIM
BERGEN

NORCONSULT AS
Postboks 514
6803 FØRDE

Dato	18.08.2022
Vår referanse	2022/61637-8
Dykkar referanse	
Sakshandsamar	Arvid Hauge
E-post	Arvid.Hauge@vlfk.no
Telefon	

Fråsegn til oppstartsmelding og planprogram for reguleringsplan for gnr. 160 og 161, næringsområde N 18 Øksnesmarka, planID 2021003, Austrheim kommune

Vi viser til brev datert 03.06.22 om oppstart av arbeid med detaljregulering for gnr. 160 og 161, næringsområdet N 18 Øksnesmarka, planID 2021003, Austrheim kommune, med planprogram. Hovudføremålet med reguleringa er å regulera til næringsføremål for å leggje rammar for seinare tiltak knytt til utvikling av arbeidsplassar og nye næringar knytt til det grønne skiftet. Føremålet er dels i samsvar med og dels i strid med kommuneplan der området er sett av til næring og industri med krav om detaljregulering og konsekvensutgreiing, hamn og LNF-område. Kommunen har vurdert at planen utløyser krav om konsekvensutgreiing.

Vurdering og innspel

Vestland fylkeskommune vurderer planprogrammet/oppstartsmeldinga ut i frå fylkeskommunens sektoransvar og målsettingar i regionale planar. For kommunar i gamle Sogn og Fjordane og Hordaland gjeld dei vedtekne regionale planane innanfor dei tidlegare fylkesgrensene fram til desse vert avløyrt av nye planar i Vestland.

Planfaglege innspel

Føremålet med krav om konsekvensutgreiingar er å klargjere verknadene av planar og tiltak som kan få vesentlege verknader for miljø og samfunn. Det er viktig at alle aktuelle tilhøve vert vurdert opp mot dette. Fylkeskommunen er positive til at det skal utarbeidast ROS-analyse og konsekvensvurdering i samband med planlegginga, og vi finn at forslag til tema som vil handsamast i konsekvensutgreiinga i hovudsak dekkjer dei tema som er naturleg å gjere greie for.

Føremålet med planen er i følgje planprogrammet mellom anna:

«Noverande framlegg er å nytte området til landbasert oppdrett eller andre former for tilknytte næringar innan havbruk, blågrøn profil, grøn industri avfall/slamhandsaming/biogass, forproduksjon, desaltingsanlegg.»

Det er nasjonalt viktige naturkvalitetar i og ved planområdet. Sterke interesser innan friluftsliv, strandsone og naturmangfald gir utfordringar for planarbeidet. Sidan planarbeidet ikkje spesifiserer ein konkret verksemd, er det vanskeleg å vurdere direkte konsekvensar av tiltak.

Konsekvensutgreiinga må difor vurdere både minimering av skadeverknader og om verknader på dei nasjonalt viktige naturkvalitetane i området er for store til at ein kan tillate næringsverksemd i området.

Ein må avklare kva type verksemd som kan tillastast etablerast i området. Planen må ikkje opne for tiltak som ikkje er utfyllande vurdert og verknadene tilstrekkeleg skildra i ROS-analyser og konsekvensutgreiing. Nasjonale og regionale føringar må leggjast til grunn for arbeidet.

Sjølv om nye næringar knytt til det grønne skiftet er ei prioritert satsing i Vestland fylkeskommune si utviklingsplan må og andre tilhøve og omsyn vurderast og vektast før ein kan tillate næringsverksemd i området.

Landskap og naturmangfald

All utbygging har verknad på landskapet. Planlegginga må difor sikre at terrenginngrep, byggjetiltak og infrastruktur innordnar seg dei fysiske omgjevnadene, for å redusere eventuelle negative verknader.

Naturverdiar og biologisk mangfald må omsynstakast og søkast bevarast i størst mogleg grad. Det er nasjonalt viktige naturkvalitetar i og ved planområdet. Dette gjeld mellom anna sårbare naturtypar som kystlynghei og kystnedbørsmyr. Det er vidare registrert leveområde for fleire sårbare sommarfuglartar – mellom anna den sterkt truga Bredbåndpraktvikler.

Ein må vurdere om det krevst nye registreringar for å kunne vurdere naturverdiane i området.

Drift og vedlikehald av kystlynghei må ikkje verte hindra av eventuelle tiltak.

Strandsone

Strandsona er ein avgrensa ressurs der det er viktig at omsynet til ålmenn tilgjenge vektleggast sterkt. Fylkeskommunen viser til det generelle byggeforbodet i 100-metersbeltet (jf. §1-8 i pbl) og at vernet om strandsona og verdiane i desse areala har fått skjerp verna. Dette kjem fram av både plan og bygningslova §1-8 og dei nasjonale retningslinjene for forvaltning av strandsona. For oppdaterte føringar visar fylkeskommunen til nye SPR for strandsoneforvaltning, Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen - regjeringen.no

Vi viser vidare til digital rettleiar for planlegging i strandsona:

<https://storymaps.arcgis.com/stories/0e5bbcae4818457fb91e9d6e83651d29>

Denne er eit bidrag for å gjere det enklare i den kommunale planlegginga å komma statlege planretningslinjer og andre regionale og statlege føringar i møte.

Bygging og landskapsinngrep bør unngås på areal som har betydning for andre omsyn, for eksempel ferdsel, landskapstilpassing og friluftsliv.

Ved justeringar i arealbruk og vidare utvikling av planområdet forutsett fylkeskommunen at alle tilhøve i samband med marine tilhøve og påverknad av desse vert vurdert i planen.

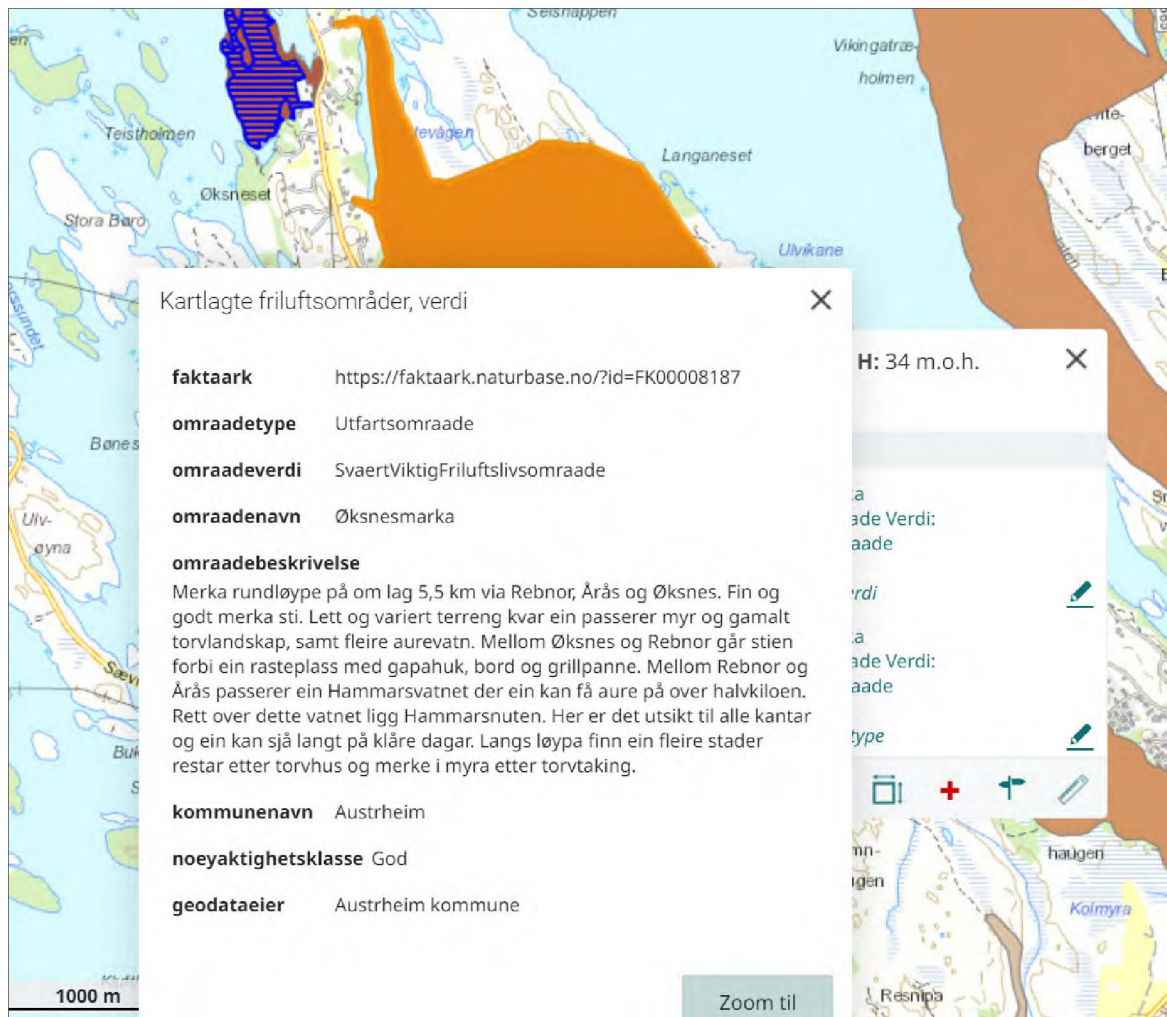
Hamn

Det planleggast utvikling av hamn, dels ved utsprenging og bygging av molo («lagune»). Verknader av ei eventuell utsprenging på greiast ut. Verknad på fiskeri og marint mangfald må avklarast. Konsekvensar ved akvakultur må og greiast ut.

Friluftsliv

Området har gode kvalitetar for friluftsliv. Ein må søke å verne om kvalitetar som tilfører området gode eigenskapar for friluftsbruk og opplevingar.

Vestland fylkeskommune anbefalar å nytta seg av fylkesatlasen, <http://fylkesatlas.no>, som gir informasjon om kartlagde og verdsette friluftsområde i fylket – sjå illustrasjon under:

Eksempel frå fylkesatlas med tekst/vurdering av arealet som går inn i planområdet.

Auka tilgjenge for friluftsliv vil leggje tilhøva betra til rette for turmoglegheiter og vera med på å freista folk til å nytta området for rekreasjon og tur. Dette er positivt i høve til fylkeskommunens folkehelse mål. Ein må vurdera eventuelle eksisterande turløyper, og korleis desse kan takast vare på.

Klima

Havnivåstiging / Strandsone

Ved all utbygging nær sjølina er det viktig å gjere vurderingar knytt til framtidens klima, og forventa endringar på stormflo og havnivåstiging. Fylkeskommunen viser til **klimaplan for Hordaland** (<https://www.vestlandfylke.no/globalassets/planlegging/regionale-planer/klimaplan-for-hordaland-2014-2030.pdf>) for ytterlegare informasjon og råd for planlegging til eit endra klima.

Overvasshandtering:

Endringar i klima med meir totalt nedbør og meir intenst nedbør vil auke utfordringar med handtering av overvatn. I større utbyggingsområde vil naturlege avrenningsvegar og vegetasjonsmessege fordrøyningar endrast eller fjernast, noko som kan ha stor effekt på overvassituasjonen. Det er difor svært viktig at det allereie frå tidleg planlegging rettast eit særleg fokus på korleis overvatn skal handterast i planområdet.

Massehandtering

Plan for massehandtering må utarbeidast i tråd med gjeldande forskrifter og føringar. Dette inneberer mellom anna handtering av overskotsmassar, gjenvinning, utfylling og deponi. Massehandtering skal vere berekraftig.

Kulturminne

Dokumentasjon av kulturminne og kulturmiljø skal gjerast på eit tidleg stadium i all arealplanlegging. Dette inneber at kulturminne og kulturmiljø vert omtalte, verneverdiane vurderte

og teke omsyn til i det vidare planarbeidet. Verknader planen får for kulturminneverdiane i området skal utgreiast i planprosessen.

I Nye mål i kulturmiljøpolitikken — Engasjement, berekraft og mangfald, Stortingsmelding 16, (2019- 2020), vert kulturmiljø vektlagt som ein del av berekraftig by- og stadutvikling. Den fastsette nye nasjonale mål og ny kulturmiljøpolitikk, der kulturmiljøomgrepet understrekar heilskap og samanheng framfor enkeltobjekt. Med bakgrunn i denne stortingsmeldinga er det naturleg å sjå det aktuelle planområdet i samanheng med omgjevnadene rundt. I tillegg til fornminne, marine kulturminne og bygningar/bygningsmiljø, er det viktig å få kartlagt og utgreidd til dømes tekniske kulturminne, steingardar, gamle ferdselsårer, utmarksminne, og andre kulturlandskapstrekk.

Dersom planforslaget er i konflikt med nasjonale og vesentlege regionale kulturminneverdiar kan Vestland fylkeskommune fremje motsegn til planen ved offentleg ettersyn. Vi gjer merksam på at det vil vere ein fordel for tiltakshavar å klarleggje spørsmål omkring kulturminneverdiar i området på eit tidleg tidspunkt i planprosessen og vi rår tiltakshavar til å gå i dialog med regionalt kulturminnemynde for å finne gode løysingar før planen vert lagt ut på høyring.

Kulturminne og kulturmiljø er ein ikkje-fornybar ressurs som skal vernast i ein heilskapleg miljø- og ressursforvaltning. Både som vitenskapleg kjeldemateriale og synlege element i omgjevnadane, skal desse ressursane gje varig grunnlag for nolevande og framtidige generasjonar sin kunnskap om kulturarv, sjølvforståing og identitet. Knytt til lokal samfunnsutvikling er kulturminne og kulturmiljø kjelde til trivsel, oppleving og verdiskaping. Austrheim kommune har lagt ned mykje godt arbeid med sin kulturminneplan/kulturmiljøplan som ikkje er ferdigstilt. Kulturmiljøplanen er eit viktig plandokument som er med å gi kommunen god oversikt over kulturminne og kulturmiljø.

Planområdet er særleg rik på kulturminne, kulturmiljø og landskap. Når det gjeld viktige og heilt sentrale dokument, vil vi vise til Riksantikvaren sin klimastrategi for kulturmiljøforvaltninga 2021-2030. Når det gjeld konsekvensutgreiing må freda kulturminne og kulturminne frå nyare tid skildrast, og konfliktgraden mellom utbygging/tiltak på land og i sjø og kulturminne bli avklart (jf. Riksantikvaren sin rettleiar for konsekvensutgreiing: <https://www.riksantikvaren.no/nyveilederkonsekvensutredninger-av-klima-og-miljo/>).

Varsel om kulturhistorisk synfaring

Vi har i dag ikkje kjennskap til automatisk freda kulturminne i planområdet. Ut frå potensiale for nye funn frå steinalder i planområdet, må vi gjennomføre ei synfaring før vi kan gje fråsegn til planen. Vi gjer merksam på at det vil vere ein fordel for tiltakshavar å klarleggje spørsmål omkring kulturminneverdiar i området på eit tidleg tidspunkt i planprosessen.

Ved synfaringa vil ein vurdere om tiltaket kan kome i konflikt med hittil ikkje registrerte automatisk freda kulturminne, og ta stilling til om det er naudsynt med ei arkeologisk registrering for å få oppfylt undersøkingsplikta etter § 9 i kulturminnelova. Synfaringa av planområdet vil bli gjort så raskt som råd.

Saka har vore til vurdering ved Bergens Sjøfartsmuseum.

Museet kjenner ikkje til kulturminne ved Øksnesmarka i Austrheim kommune som kan bli direkte råka av det omsøkte tiltaket. Me har heller ingen indikasjonar på at området har vore nytta som ankringsstad eller hamn i eldre tid.

Museet har derfor ingen merknader til den planlagde reguleringa.

Det er likevel mogleg at det ligg kulturminne i det aktuelle området. Me gjer derfor merksam på at tiltakshavaren pliktar å gje melding til museet dersom ein under arbeid i sjøområda finn skipsvrak, keramikk eller andre marine kulturminne. Dersom kulturminne på sjøbotnen kan bli råka av tiltaket, må arbeidet under vatn straks stoppast. Verksemda må i så fall ikkje takast opp att før museet har undersøkt og eventuelt frigjeve området. Eventuelle brot på desse vilkåra vil være i strid med føresegnene i Lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminne.

Samferdsel, infrastruktur og veg

Fylkesveg 568 Sævrøyvegen er ein smal einfelts veg med møteplassar. Den manglar tilbod til mjuke trafikantar. Veggen ligg innanfor haldningsklasse 3 og har ein viktig lokalvegfunksjon. Fartsgrensa er 80 km/t og ÅDT på strekninga er 650. Veggen har med andre ord ein relativt låg

trafikkmengd, men fartsgrensa er høg. Det er derfor ikkje uproblematisk for trafikktryggleiken med eit næringsområde som krev tilkomst for store køyretøy på denne strekninga. Mengda på trafikken og storleiken på køyretøya vil ha betydning for ROS-vurderinga av tema trafikktryggleik. Dette igjen vil avgjere om vi kan vere positive til tiltaket.

Avdeling for infrastruktur og veg bed generelt om at følgjande tema blir tekne omsyn til i reguleringsprosessen:

- Plassering og utforming av naudsynte tiltak knytt til fylkesveg (kryss, avkøyrslar, busslommer, tilbod til mjuke trafikantar m.m.)
- Tilhøva for mjuke trafikantar mellom varsla planområde og nærliggjande målpunkt (t.d. busshaldeplassar, skule m.m.)
- Byggegrenser til fylkesveg
- Tiltaket sine konsekvensar for vegtrafikken i bygge- og anleggsfasen, med særleg fokus på mjuke trafikantar
- Vegtrafikkstøy
- Tekniske vegteikningar i samsvar med Statens vegvesen sine handbøker skal føreligge før planen vert sendt på høyring. Det gjeld for tilknytingspunktet mot fylkesvegen.

Meir informasjon

Meir informasjon om plantema, rettleiarar og statistikk/kart kan ein finne på nettsidene våre <https://www.vestlandfylke.no/planlegging/kommunal-planretteiing/> .

Oppsummering

Vestland fylkeskommune ber om at planarbeidet legg særleg vekt på landskap og naturmangfald, strandsone, friluftsliv, klima, kulturminne , infrastruktur og veg.

Ein må avklare kva type verksemd som kan tillatast etablerast i området. Planen må ikkje opne for tiltak som ikkje er utfyllande vurdert og verknadene tilstrekkeleg skildra i ROS-analyser og konsekvensutgreiing. Nasjonale og regionale føringar må leggjast til grunn for arbeidet.

Vi står til disposisjon viss ein skulle ha spørsmål rundt regionale plantema og vidare planprosess.

Med helsing

Eva Katrine Ritland Taule
fagleiar
SUD – Plan, klima og folkehelse

Arvid Hauge
rådgjevar
SUD - Plan, klima og folkehelse

Brevet er elektronisk godkjent og har difor inga handskriven underskrift

Sakshandsamarar:

Arvid Hauge, avdeling for PKF - plan, klima og folkehelse
Gunnbjørg Austrheim og Sigrun Wølstad, avdeling for KII - kulturarv
Hege Løtveit, avdeling for INV – forvaltning og utgreiing

Kopi til:

Austrheim kommune

Statsforvaltaren i Vestland

Statens vegvesen

Sætremarka 2

Statens hus - Njøsavegen 2

Postboks 1010 Nordre Ål

Norconsult As
Att: Arne Kringlen
Postboks 626
1303 Sandvika

Austrheim kommune - Uttale til varsel om oppstart av regulering og høyring av planprogram - Detaljregulering av næringsområdet N 18 i Herskedal - Planid 2021003

Vi viser til brev datert 03.06.22 frå Norconsult AS med varsel om planoppstart for næringsområdet N 18 Herskedal i Austrheim kommune.

Føremål og planstatus

Føremålet med planarbeidet er å regulere arealet til næringsføremål for å utvikle arbeidsplassar og nye næringar, til dømes landbasert opprett eller andre næringar innan havbruk, blågrøn profil, grøn industriavfall/slamhandsaming/biogass, fôrproduksjon og/eller desaltingsanlegg. Planframlegget legg rammar for seinare tiltak og i planprosessen skal arealbruk avklarast.

I følgje planprogrammet ser tiltakshavar på moglegheita for å etablere ei lagune/sprengje seg inn i området og etablere kai.

Planområdet er ikkje tidlegare regulert. Delar av området er i kommuneplanen sett av til næring/industri med krav om detaljreguleringsplan og konsekvensutgreiing. Konsekvensutgreiinga skal innehalde utgreiingar om naturmangfaldet.

Fiskeridirektoratet sitt ansvar og medverknad

Fiskeridirektoratet er myndighetenes rådgjevande og utøvande organ innan fiskeri- og havbruksforvaltninga i Norge, og er ansvarleg for forvaltning av dei levande marine ressursane. Vår oppgåve i arbeidet med marin arealforvaltning er å ta vare på fiskeri- og havbruksnæringen sine interesser i planprosessar i kystsona, her under ivaretaking av marint biologisk mangfald ved å tilstrebe ei balansert og berekraftig bruk av kystsona. Fiskeridirektoratets regionar skal ivareta desse interessene i det regionale og lokale planarbeidet.

Innspel frå Fiskeridirektoratet

Fiskeridirektoratet meiner oppstartsmeldinga er eit godt utgangspunkt for å følgje opp [Nasjonale forventningar til regional og kommunal planlegging](#) på ein god måte. Generelt meiner vi meldinga er oversiktlig og at det klart kjem fram kva som er føremålet med planarbeidet.

Vi ser positivt på at konsekvensutgreiinga skal innehalde vurderingar av dei planlagde tiltaka der ein ser på konsekvensar både innanfor planområdet og utanfor (påverknadsområde). I følgje planprogrammet er eit alternativ å sprengje seg inn i område for å etablere kai. Det vil vere spesielt viktig å sjå på korleis sprengingsarbeid kan påverke sjøområdet i nærleiken med tanke på forureining av sjøbotn og spreining av partiklar, og kva avbøtande tiltak som er naudsynte for å ivareta ikringliggande miljø. Ein må også sjå på kva konsekvensar planlagd næring vil ha for marine interesser og marint miljø, som til dømes akvakultur, fiskeri og marint biologisk mangfald.

Planprogrammet skildrar at planprosessen skal opne for medverknad frå både offentlege mynde samt lag og foreiningar. Vi oppmodar til å invitere representantar frå Fiskarlaget og lokale fiskarar. Dei vil kunne bidra med nyttig og ikkje nødvendigvis offentleg registrert kunnskap om utbreiinga av marint biologisk mangfald.

Fiskeridirektoratet sin kartløyising Yggdrasil

På heimesida vår finn ein kartløyisinga [Yggdrasil](#) som inneheld fleire relevante datasett for planlegging i kystsona. Kartverktøyet inneheld både data frå Fiskeridirektoratet og andre etatar. Det er enkelt å søke opp relevant informasjon, vise data i kart og tabell, lage og dele kart over sjøområda og laste ned data i forskjellige filformat. Blant datasetta ein finn i Yggdrasil er Kystnære fiskeridata, Marint biologisk mangfold og Akvakulturregisteret (stedfesting og NYTEK). Under skildrar vi kva registreringar vi har funne i sjøområdet rundt planområdet, og som bør inkluderast i konsekvensutgreiinga.

Kystnære fiskeridata

- lokalt viktig gytefelt for torsk - Børilden
- fiske med aktive reiskap (rekestrål)
- Åråsvågen låssettingsplass

Fiskerimyndighetene er bekymra for bestanden av kysttorsk sør for Stad og det er innført ei rekke tiltak for å regulere fisket sør for 62°N. Forvaltninga har til no sett i verk tiltak for bevaring av gytefelt, vedtak om minstemål og forbod mot lysfiske. Kysttorsken gyt i perioden januar-februar til april og yngelen bunnslår og veks opp i grunne område (0 – 20 meter) i nærleiken av gytefeltet i perioden mai – juni. I dette tidsrommet er fisk og yngel ekstra utsett for ytre påkjenning, yngelen er særleg ømfintleg for steinstøv/partiklar frå sprenging og utfylling, og torskefisk er ekstra utsett for påverknad frå sprenging fordi dei har lukka svømmeblære.

På bakgrunn av dette føresett vi at det vert nytta avbøtande tiltak under sprenginga for å redusere spreining av partiklar til gytefeltet. Spreiingsarbeid bør gå føre seg på haust- og vinterstid (august – desember).

Marint biologisk mangfold

- større førekomstar av kamskjel

Vi føreset at tiltakshavar utfører arbeid med størst mogleg varsemnd, og at dei unngår unødvendig spreining av steinmassar på sjøbotn.

Ta gjerne kontakt dersom det er ønskjeleg med meir informasjon om Fiskeridirektoratet og marin arealforvaltning. Vi viser elles til [Fiskeridirektoratet sin heimeside](#).

Fiskeridirektoratet ber om at våre innspel takast omsyn til og at vi får plan på høyring når den er klar for offentleg ettersyn.

Med helsing

Anne Therese Alnæs Horn
konstituert seksjonssjef

Charlotte Skeide Norseng
rådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og vert sendt utan handskriven underskrift.

Mottakarliste:

Norconsult As

Postboks 626

1303

Sandvika

Kopi til:

Austrheim Kommune

Sætremarka 2

5943

Austrheim

Fiskarlaget Vest

Slottsgaten 3

5003

Bergen

Kystverket

Postboks 1502

6025

Ålesund

Statsforvaltaren I Vestland

Njøsavegen 2

6863

Leikanger

Vestland Fylkeskommune

Postboks 7900

5020

Bergen

Aksjonsgruppa
«Nei til rasering av Øksnesmarka og Åråsvågen»
Høgeberget 28, 5943 Austrheim

8/8 2022

Norconsult AS v/Arne Kringlen
Postboks 514
6803 Førde
e-post: Arne.Kringlen@norconsult.com

UTTALE TIL PLANPROGRAM FOR ØKSNESMARKA

Aksjonsgruppa «Nei til rasering av Øksnesmarka og Åråsvågen» registrerer at det skal gjennomføres detaljregulering med planprogram og konsekvensutgreiing for deler av Øksnesmarka i Austrheim kommune. I den forbindelse er planprogram lagt ut til offentlig ettersyn og sendt på høring med høringsfrist 15. august 2022.

Aksjonsgruppa vil innledningsvis ta opp noen overordna saker før vi kommenterer «detaljene». **Åråsvågen** er ikke nevnt med et eneste ord i høringsdokumentene. Hvorfor ikke? Åråsvågen blir svært mye involvert i etablering av N18 og kan på ingen måte holdes utenfor i denne sammenheng. **Aksjonsgruppa forventer at Åråsvågen blir omtalt i planprogrammet likt som N18 med tilkomstvei.**

Aksjonsgruppa viser til pkt 2.1.3 bokstav J i forskriften til kommuneplanen der det bl a er å lese: «*Næringsområdet Øksnesmarka er eit potensielt næringsområde som ikkje er tiltrekkelig utgreidd til å kunne nyttast til utbygging.*» Når vi leser de dokumentene som er sendt på høring så er prosjektet veldig uklart beskrevet. Det nevnes at regulering av N18 til næringsformål er å skaffe arbeidsplasser. Men veldig uklart hvilke arbeidsplasser. I høringsdokumentene er det eneste konkrete som er nevnt, er at tiltakshaver selv skal være den første som skal etablere seg.

Aksjonsgruppa tar det som en selvfølge at Norconsult AS er kjent med kommunen sin egen bestilte rapport vedrørende konsekvensutredning, gjennomført av Multiconsult i forbindelse med kommuneplanbehandlingen, så vi kommenterer den ikke. Men jeg siterer fra den: «*Utfordringa er at Øksnesmarka har store verdier for naturmangfold, trua arter, viktige naturområder og friluftsområder. Dette er ikke-fornybare ressurser som ikke kan erstattes. Øksnesmarka tilrås fortsatt å være LNF.*» (min utheving).

Også at Statsforvalter hadde innsigelse mot N18 når kommuneplanen var til behandling vet selvfølgelig planlegger om. Planlegger kjenner også til at Statsforvalter trekker sin innsigelse i brev datert 28.03.2019. Det planlegger kanskje ikke vet, er at innsigelsen ble trukket uten at de momentene som lå bak Statsforvalter sin innsigelse var ryddet av veien av kommunen. De er der, den dag i dag! **Dette er av en slik karakter at planlegger må seriøst vurdere å tilrå tiltakshaver til å avslutte detaljreguleringsarbeidet! Vil Norconsult AS argumentere mot Multiconsult og Statsforvalter?**

Det blir nevnt at «noverande framlegg er å nytte området til landbasert oppdrett eller andre former for tilknytte næringar innan havbruk, blågrøn profil, grøn industri avfall/slamhandsaming/biogass, forproduksjon, desaltingsanlegg.» Men vi lesar vidare at: «Planframlegget vil ikkje vere direkte tiltaksretta, men legg rammer for seinare tiltak. Planen er føresett å vere avklarande i høve arealbruk og naudsynte arealbruksavklaringar vert gjort gjennom planprosessen. Ev. tiltaksretta utgreiingar er føresett gjort gjennom ev. konsesjonshandsaming der fylkeskommunen er ansvarleg myndigheit. I og med at det ikkje er teke endeleg avgjerd om type verksemd, må planen legges til rette for gjennomføring av ulike moglegheiter, inkl. planering av landareal/uttak av massar. På land vil framtidig arealføremål truleg vere næring (kode 1300).» Trolig være «næring» på land? Er det tanker om noe annet? **Planprogrammet må være helt konkret hva området skal brukes til.** Aksjonsgruppa aksepterer ikke «et tut og kjør» prosjekt! Til det står det for mye på spill med kommunen sitt største inngrepsfrie naturområde med sine utallige kvaliteter!

Også tidsperspektivet for prosjektet er veldig uklart. Hvor mange m³ stein skal sprenges ut? Hvor lang tid skal dette skje over? Området skal tas i bruk etter hvert som det blir klargjort, lesar vi, og i første omgang av tiltakshaver. **Utbyggingsplanen m/tidsplan må tas med i planprogrammet.** Uten slik plan er Aksjonsgruppa redd for at prosjektet kun blir et gigantisk evigvarende steinbrudd uten at ny næring blir etablert. Hvem vil etablere seg i et aktivt steinbrudd?

I de Statlige planretningslinjene for samordna bolig-, areal- og transportplanlegging understrekes det at «klare grenser mellom utbygde områder og landbruks-, natur- og friluftsområder er viktig. Naturinngrepene bør samles mest mulig.» Aksjonsgruppa kan på ingen måte se at det planlagte inngrepet i Øksnesmarka med **nasjonale** naturverdier er i samsvar med disse retningslinjene! **Planprogrammet må krystallklart beskrive hva som trumfer disse retningslinjene.** Austrheim kommune har allerede tilrettelagt store industriområder ved Mongstad.

De Statlig planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsona langs sjøen er å tydeliggjøre nasjonal arealpolitikk i 100-metersbeltet langs sjøen. Da Åråsvågen må komme med i planprogrammet forventer Aksjonsgruppa at disse retningslinjene blir behørlig kommentert.

Rikspolitisk retningslinje T-1442 - Miljøverndepartementet, Retningslinjer for behandling av støy i arealplanlegginga.

Dersom det mot all sunn fornuft blir satt i gang utbygging av N18 så må det være en selvfølge at støyproblematikken blir tatt på alvor og at **planprogrammet vier dette stor oppmerksomhet.** Et industrifelt av planlagte dimensjoner vil nødvendigvis produsere mye støy både under anleggsperioden, som vil vare i flere år(!) og ikke usannsynlig i ettertid da det er uklart hvilke aktiviteter som eventuelt etableres på området. Aksjonsgruppa tenker her på at dette også kan bli et område for mindre båter som er i fart langs kysten og trenger reparasjoner/vedlikehold.

Statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging i kommunene.

Aksjonsgruppa ber om at det blir utarbeid klimaregnskap for tiltaket der særlig inngrep i myr, våtmark og kystlynghei blir spesielt vektlagt, men også at utslipp fra anleggsmaskiner, transport og bygningsmateriell tas med i regnskapet.

Retningslinje for behandling av luftkvalitet i arealplanlegginga. Da det ikke kommer klart fram hva for aktiviteter som kan bli etablert på området må det tas høyde for at det også kan komme bedrifter med utslipp til luft. **Planprogrammet må si noe om dette.** Ca 1 km SØ for industriområdet ligger bustad-/hyttefelt, og med ikke unormal vindretning fra NV vil dette boligfeltet bli berørt. Dette vil også skje dersom det blir etablert et lagringsområde for knuste steinmasser i vestre del av industriområdet.

Kommunale føringer

I pkt 2.3 blir flere kommunale planer nevnt, vi vil kommentere et par av disse.

Kommunedelplan for vassforsyning og avløp 2017 – 2027. Når det gjelder vannforsyning så er det vel bare kommunalt vatn som er aktuelt. Overflatevatn fra nærliggende vannkilder kan ikke være noe

løsning, uansett hva for industri/bedrift som etablerer seg i området. Hvordan er vannforsyningen tenkt løst? Kommunalt anliggende? **Planprogrammet må si noe om hva som er planen for vannforsyningen og hvem som skal ta kostnadene med dette.**

Avløpssituasjonen er neste utfordring. Slik Aksjonsgruppa ser det må det total fullrensing av all avløp, ikke bare i anleggsfasen, men også når området tas i bruk med etablerte bedrifter. Å slippe urensa avløp ut i Årånsvågen vil Aksjonsgruppa sterkt motsette seg.

Planprogrammet må omtale avløpssituasjonen slik at det ikke er noe tvil om hvordan den skal løses.

Trafikksikringsplanen fra 2022.

Tilkomst til industriområdet vil skje via FV 568. Dette er en vei som man har sett de senere årene er blitt benyttet av fler og fler syklist, ikke minst av skoleelever. **Planprogrammet må si noe om trafikksituasjonen fra kryss FV 565/568 til den nye tilkomstveien til industriområdet.**

Tilkomsvegen til N18 må planlegges slik at traceen gir minst mulig skade på naturen og ikke blir eksponert i terrenget. Bredden må være på et minimum med innlagte møteplasser.

Arealbruk i dag

Under pkt 3.1.1 leser vi: «*Utmarka har i lang tid vore i bruk til både beiting (lynghei) og torvuttak (myrareal), der delar av utmarka framleis vert beita i dag. Området vert elles brukt som friluftsområde for turgåarar. Området har generelt liten slitasje, noko som kan indikere at det ikkje er vesentleg høg bruksfrekvens. Hjortetråkk inngår også i området.*»

Slik dette er skrevet så sitter vi igjen med det inntrykket at «da er det bare å skrote område!» Uheldig formulering. Området vi snakker om er kommunen sitt største inngrepsfrie naturområde som blir brukt av langt flere av Austrheim sine innbyggere enn Oslo sine innbyggere bruker Nordmarka når vi ser prosentvis av befolkningen! Øksnesmarka blir brukt, men dersom vi får et stort steinbrudd med støy, støv og spetakkel i årevis, i tillegg til transport av steinmasser fra området, ja da er det stor fare for at området får liten brukerfrekvens. Og, skal vi ikke la våre etterkommere også kunne bruke dette unike området? Vi har ikke noe reserveområde å vise de til. **Planprogrammet må få tydelig fram at området blir brukt av både fastboende, hyttefolk og tilreisende ellers.** Når om lag 700 skriver under på protestliste mot at kommunen skulle vedta N18 i kommuneplanarbeidet, så sier det litt om interessen av området.

Kulturminner

Systematisk kartlegging av kulturminner i Øksnesmarka er ikke utført. **Planprogrammet må ta med at grundig og systematisk kartlegging må utføres før oppstart av anleggsarbeidene.**

Natur-, friluftslivs- og landbruksverdier

Øksnesmarka er et stort naturområde, sammenhengende og inngrepsfritt og er «full» av naturverdier! Øksnesmarka spiller ei viktig rolle som et økologisk funksjonsområde for flere artsgrupper. Planområdet er klassifisert til å ha nasjonale verdier, knytt opp til sterkt og kritisk trua naturtyper og arter. Det er kartlagt sjeldne arter som er rødlistet eller er av nasjonal forvaltningsinteresse. Mest aktuell er sommerfuglen bredbåndpraktvikler som er sterkt truet. Vi kjenner altså til rødlisteartene «bredbåndpraktvikleren», sanglerka og svartstrupe, men disse er ikke de eneste. **Det må planprogrammet fange opp.**

Under pkt 2.3 side 5, 3. avsnitt leser vi: «*Sør for planområdet, ved Hamarsvatnet, er det registrert rikmyr med B-verdi (grov avgrensing). Det er ikkje registrert sjeldne artar på lokaliteten, men naturtypen er elles svært sjeldan i regionen. Rikmyr får tilsig av næringsrikt vatn, noko som gir rik karplanteflora med variasjon i gras-, starr-, vier og orkideartar.*» «Det er ikke registrert sjeldne arter», står det skrevet, men leser vi i rapport nr 4 i Årsrapporten fra 1972 i Lindåsprosjektet, så står det bl .a:

«*Fra fylkesveien østover mot den nord-sydgående senkning hvor Hamarsvatnet og Auretjørna ligger, går et myrdråg hvor forekomsten av enkelte kravfulle karplanter og moser indikerer noe gunstigere edafiske forhold enn i myrområdet forøvrig: Selaginella selaginoides og Carex pulicaris sees spredt innover mot Hamarsvatnet, hvor også c. hostiana finnes. Artene er på ingen måte vanlig i Austrheim*

og Lindås. *C. hostiana* er bare funnet her. I Ulvikavatnet nær Åråsvågen står en grissen bestand av *Scirpus lacustris*. Ved østre bredd vokser *Scirpus multicaulis*. Begge arter er hittil bare funnet på denne ene lokalitet.

Til tross for at området som helhet må karakteriseres som ensformig, og de dominerende vegetasjonstyper byr på få arter, hører ikke Rebnor til de artsfattigste strøkene. Av arter funnet i eng, i løvskog eller langs vei kan nevnes *Bromus hordeaceus*, *Arrhenatherum elatius*, *Arabidopsis thaliana*, *Heracleum sphondylium*, *Lathyrus montanus*, *Senecio jacobaea*, *Cetaurea nigra*, *Scrophularia nodosa*, *Vicia silvatica* og *Primula vulgaris*.»

Vi tar med denne informasjonen for å vise at det kreves fagfolk for kartlegging både i selve industriområdet, men også i influensområdet. *Scirpus lacustris*, pollsivaks, er f eks ikke registrert i Artskartet, til liks med andre arter nevnt i overnevnte rapport. Dette gjelder plantelivet, men selvfølgelig må hele spektret kartlegges. En slik kartlegging må gå over minimum 2 år, for det er ikke tilstrekkelig å være ute i marka «torsdag og fredag en sommerdag». Dyrelivet er varierende året gjennom og været er også variabelt år for år. Dette må det tas hensyn til.

Planprogrammet må tydeliggjør at kartlegging av det biologiske mangfoldet må foregå over min. 2 år før oppstart av anleggsarbeidene.

Aksjonsgruppa har ikke kommentert bl a landskapsbilde, avrenningsproblematikken i forhold til Teinelva og arealnøytralitet. Vi er kjent med at Naturvernforbundet Nordhordland har omtalt dette i sitt høringsbrev datert 08.07.2022 og vi støtter fullt ut deres kommentarer!

Avslutningsvis:

Øksnesmarka er et stort, sammenhengende og inngrepsfritt naturområde, og er «full» av naturverdier! Øksnesmarka spiller en viktig rolle som et økologisk funksjonsområde for flere artsgrupper. Planområdet er klassifisert til å ha nasjonale verdier, knyttet opp til sterkt og kritisk trua naturtyper og arter. Det er kartlagt sjeldne arter som er rødlistet eller er av nasjonal forvaltningsinteresse. Dersom omsøkt prosjekt blir en realitet så har ikke Austrheim kommune noe annet tilsvarende område å vise til. Derfor må Øksnesmarka forbli det inngrepsfrie område marka er i dag.

Med dette som bakgrunn ber Aksjonsgruppa om at prosjektet «Detaljregulering - Øksnesmarka» blir stanset.

Forskningsprosjekt. Dersom utbyggingen mot formodning likevel skulle bli en realitet, punkterer det et inngrepsfritt naturområde. Da er det naturlig at området blir fulgt videre opp for å se hva for endringer som skjer både med allerede registrerte rødlistearter, men også med plante og dyrelivet generelt. Og selvsagt innenfor friluftslivet, bruken av marka. Allerede under den innledende kartleggingsfasen bør dette planlegges. Prosjektet må gå over min. en 10-årsperiode.

Aksjonsgruppa
v/Tore Svendsen

Kopi: Austrheim kommune

Bygdelista i Austrheim
v/Jan Erik Espelid
Reshamrane 7
5943 Austrheim

3. august 2022

Norconsult AS v/Arne Kringlen
Postboks 514
6803 Førde

Fråsegn til planprogram for Øksnesmarka

Primært

Kommuneplanarbeidet med næringsområdet N18 i Øksnesmarka synte eit usedvanleg høgt konfliktnivå. Det var bakgrunnen for at kommunedirektøren ved 1. gongs offentleg ettersyn i 2016 gjorde framlegg om å gjera N18 om til LNF (+7 i KU) og at Multiconsult ved 2. og 3. gongs offentleg ettersyn vurderte N18 til høvesvis ÷8 og ÷7 i KU. Verknadene av næringsområdet vart vurdert som særleg negative for naturmangfald og friluftsliv.

Bygdelista i Austrheim støttar seg på kommunen (Multiconsult) si eiga KU og dei kritiske innspela til kommuneplanen sin arealdel (KPA) som har kome m.a. frå Statsforvaltaren, Hordaland fylkeskommune, Forum for natur og friluftsliv, Naturvernforbundet, Bergen og Hordaland Turlag og velforeiningar, Folkehelsekoordinatoren, Landbruksfagrådet og Landbrukskvinnelaget i Austrheim når vi bed om at reguleringsarbeidet med N18 vert stansa og avslutta.

I staden vil Bygdelista arbeida for at N18 vert omgjort til LNF slik kommunedirektøren og eit breitt fagmiljø ønskte i 2016 og slik Bygdelista gjekk til val på i 2019 og har programfesta. Det er samla inn om lag 700 underskrifter mot utbygging av Øksnesmarka.

Subsidiært

Rekkjefølgjekrav

Føremålet med planarbeidet er uklart formulert og utan konkrete utbyggingstiltak.

Bygdelista krev at utbygging av N18 inkl. tilførselsvegen ikkje vert sett i gong før tiltaksretta utgreiingar er gjort gjennom konsesjonshandsaming og at dette kjem tydeleg fram som **rekkjefølgjekrav** i planprogrammet.

For den fylkeskommunale vegen mellom Øksneskrysset og Dyrneskrysset må det vera eit minstekrav med to køyrefelt, sykkelveg/portau og veglys før det vert opna for utbygging av tilførselsveg og næring i N18. Dette rekkjefølgjekravet vil auka trafikktryggleiken monaleg.

Statleg planretningsline for samordna planlegging

Statlege planretningsliner for samordna bustad-, areal- og transportplanlegging understrekar at «klare grenser mellom utbygde område og landbruks-, natur- og friluftsområde er viktig. Naturinngrepa bør samlast mest mogleg».

Austrheim kommune har tilrettelagt store industriområde i nærleiken av Mongstad der fortetting av industri er mogleg. Her finst det teknisk infrastruktur som ikkje er tilgjengeleg i Øksnesmarka. I

planprogrammet og planen må det leggjast opp til ein brei diskusjon av denne problemstillinga. Kommunen er liten. Å regulera nye 500 daa i eit inngrepsfritt naturområde til industri og vegtilførsle vil etter vårt syn vera i strid med føremålet i den statlege retningslina, ikkje minst fordi tankane om landbasert oppdrett står fram som lite realistiske.

Kartlegging og vurdering av naturmangfald

N18, som ligg i den mest urørte delen av Øksnesmarka med ein flik av INON, er lite undersøkt. T.d. er kystlynghei, kystnedbørsmyr og våtmarksområde og dei artane som har leveområde sitt i desse naturtypane, lite kartlagde.

Planprogrammet må difor leggja vekt på særleg grundige undersøkingar i tiltaksområdet N18 slik at den samla belastninga for heile Øksnesmarka inkl. influensområdet vert vurdert heilskapleg.

Kartleggingsplan for tiltaks- og influensområdet inkl. tema må koma klart fram i planprogrammet. Om det ikkje er gjennomført to fullgode sommarkartleggingar gjennom 15 månader, bed vi om at endeleg vedtak av reguleringsplan og KU vert utsett til tidlegast hausten 2023.

Kommunen har under utarbeiding *kommunedelplan for naturmangfald*. Planen vil gje føringar for kva inngrep som kan akseptast i område med trua naturtypar og artar. Bygdelista vil be om at planarbeidet og planen vert innarbeidd i planprogrammet og drøftingane i reguleringsplanen.

Klimarekneskap

Det er positivt at omdisponering av myr og våtmarksområde er tatt med i utgreiingsprogrammet. Bygdelista vil be om at slik omdisponering inngår i ein **klimarekneskap** for tiltaket og vert vurdert i høve til klimaplanane for Austrheim kommune og Vestland.

Klimarekneskapen må dessutan inkludera omdisponering av kystlynghei og utslepp frå anleggsmaskinar, transport, bygningsmateriell og energibruk.

Konflikt med oppdrettsanlegg i Åråsvågen

Naboskapen til oppdrettsanlegget i Åråsvågen må få stor merksemd i planprogrammet og planen. Oppdrettsanlegg på land vert løfta fram som kanskje det mest aktuelle tiltaket i N18. Avstanden til det sjøbaserte anlegget 1,3 km nordvestover i Åråsvågen er likevel så kort at faren for overføring av sjukdom er til stades.

Anlegget har hatt ILA og ligg i nedkjempingssone for denne svært smittsame sjukdommen. Dessutan er det problemstillingar knytte til lakselus. Nordhordland ligg i raudt produksjonsområde, noko som tyder at oppdrettsvolumet skal ned.

Avstanden mellom eit potensielt landanlegg i Øksnesmarka og det etablerte anlegget i Åråsvågen er slik Bygdelista forstår det, langt under minstekrava til Mattilsynet, i utgangspunktet 5 km. Dermed står landbasert oppdrett i N18 fram som urealistisk fordi det er lite sannsynleg at fiskerimyndigheitene vil sanera det sjøbaserte anlegget i Åråsvågen.

Støy

Støy må få høgste prioritering i utgreiingsprogrammet fordi anleggsfasen med utsprenging, steinknusing og transport kan bli langvarig og sjølv hovudføremålet. Planar for vidare drift er lite konkret og til dels urealistiske. Kommunen kan difor enda opp med eit tradisjonelt steinbrot.

Planprogrammet opnar for **støyutgreiing som eigen rapport**. Bygdelista meiner det er heilt naudsynt. Rapporten må vurdere konsekvensane i heile influensområdet inkl. for dei som bur langs dei kommunale vegane som fører inn mot tiltaksområdet.

Friluftsliv

Saman med naturmangfald er friluftsliv det viktigaste temaet i planen og må difor få stor merksemd i utgreiingsprogrammet. I friluftslivkartlegginga til Austrheim kommune er Øksnesmarka verdsett til «svært viktig friluftsområde».

Ei utbygging av N18 vil føra til at dei fleste verdiane knytte til friluftsliv i Øksnesmarka og Åråsvågen vert øydelagde, både i tiltaksområdet og i influensområdet. Sidan store delar av landskapet er ope med vidt utsyn mot tiltaksområdet og havet utanfor, vil influensområdet vera stort både i høve landskapsoppleving og støy.

Økonomiske konsekvensar for kommunen

Dette svært viktige temaet manglar konkretisering i planprogrammet. Bygdelista vil be om at følgjande punkt vert konkretiserte:

- I føremålet med planarbeidet vert det sagt at «utgreiing av aktuelle utbyggingstiltak pågår». Kva aktuelle utbyggingstiltak er det snakk om? Kor langt har desse utgreiingane kome?
- Sett i høve til potensielle konflikhtar med oppdrettsanlegget 1,3 km nordvestover i Åråsvågen, manglande infrastruktur (vatn og straum) og fråverande investorar (kan det sjå ut som), kor realistisk er det med landbasert fiskeoppdrett i tiltaksområdet?
- Kor mykje av investeringane i infrastruktur er det tenkt at kommunen skal finansiera?
- Kor mange arbeidsplassar er stipulert? Kva type arbeidskraft er det snakk om? Vil denne arbeidskrafta vera lokalt rekruttert?

Samla belastning og arealnøytralitet

Dette temaet vert ikkje nemnt i forslag til utgreiingsprogram, men må etter Bygdelista sitt syn få overordna vekt i KU, ikkje minst i høve naturmangfald og friluftsliv.

Av storleik er Austrheim ein liten kommune. Eit arealbeslag på 500 daa vil derfor ha negative konsekvensar for landskap, naturmangfald, klima, friluftsliv, kulturminne, folkehelse og landbruk og fiske i **heile** kommunen.

Planen bør leggja opp til **arealnøytralitet**, dvs. at der areal som kystlynghei, naturbeitemark og kystmyr vert omdisponert til utbyggingsføremaal, bør tilsvarande areal restaurerast og/eller tilbakeførast andre stader i kommunen. Det kan m.a. skje rundt Mongstad der store område med kystmyr og kystlynghei er planlagd bygde ned.

Framdriftsplanen

Planlagt framdrift slik ho vert skissert i planprogrammet, er lite realistisk og slik Bygdelista ser det, heller ikkje fagleg forsvarleg.

Utgreiingsprogrammet krev omfattande undersøkingar og vurderingar. Det gjeld i sær for temaet naturmangfald der Statsforvaltaren og Austrheim kommune har stilt strenge krav til kartlegging i marka. Det er ikkje tilstrekkeleg å vera «basert på tilgjengeleg data for kartlagde naturverdiar i området» slik det står i planen så lenge tiltakshavar ikkje har gjort egne undersøkingar.

Slik kartlegging bør skje over to år, i alle fall eitt år og tre månadar slik at to somrar vert dekte. Vi kan ikkje sjå at tidsramma legg opp til det. Bygdelista vil difor be om vedtak i kommunestyret tidlegast hausten 2023, ikkje februar 2023.

Bygdelista vil i tillegg be om at det vert lagt inn minst eitt **folkemøte** der tiltakshavar og kommunen informerer om planen og det vert høve til spørsmål og kommentarar.

Jan Erik Espelid
gruppeleiar
Bygdelista i Austrheim

Norconsult AS v/ Arne Kringlen

Arne.Kringlen@norconsult.no

Bergen, 15. august 2022

Dette innspillet sendes på vegne av Bergen og Hordaland Turlag (DNT), Birdlife Norge avd. Hordaland, Naturvernforbundet Hordaland, Norges Jeger- og Fiskerforbund Hordaland og Bergen og Omland Friluftsråd.

Oppstart av reguleringsplanarbeid for Næringsområde N18 Øksnesmarka Høringsuttalelse fra FNF Hordaland

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Hordaland støtter fullt ut opp om den grundige og gode høringsuttalelsen fra Naturvernforbundet Nordhordland (datert 3. august 2022), inkl. deres tilleggsnotat (datert 4. august 2022). Vi ønsker i tillegg å fremheve noen synspunkt og tema i den følgende høringsuttalelsen til oppstartsvarselet og utkastet til planprogram for Øksnesmarka.

Naturmangfold

Ut fra observasjoner under FNF Hordaland sin befaring i planområdet 31. mai 2022, er det vår klare oppfatning at det meste av planområdet må defineres som *kystlynghei*, dette til tross for at bare en del av planområdet (i sørvest) er definert som kystlynghei i *Naturbase.no* (avgrensningen i Naturbase er også gjengitt på side 3 i Norconsult sitt notat *Naturmangfold og kunnskapsgrunnlag til konsekvensutgreiing*; datert 3. sept. 2021). At ikke en større del av planområdet er registrert som kystlynghei, skyldes at bare en del av kystlyngheia innenfor planområdet har blitt kartlagt¹.

Ut fra flyfoto ser man at planområdet – og det allerede kartlagte kystlyngheiområdet – er en viktig del av det største (i stor grad) sammenhengende kystlyngheiområdet i Austrheim

¹ I kystlynghei-lokalitetens faktaark står det eksempelvis at «lokaliteten ligg i eit småkupert kystlandskap med kystlynghei, busetting, innslag av kulturmarksenger og ein del planta skog».
<https://faktaark.naturbase.no/?id=BN00122757>.

kommune (se figur 1 for omtrentlig utstrekning). **Å bevare kystlyngheiområder av en viss størrelse er viktig for å ta vare på mange av artene som lever der.**

Eksempelvis er Øksnesmarka et nasjonalt kjerneområde for den sterkt truede **bredbåndpraktvikleren** (en sommerfuglart som er knyttet til kusymre i kystlyngheia), og i 2022 ble **svartstrupe** (*sterkt truet*; se figur 2) funnet hekkende i planområdet; der hvor veien inn til næringsområdet er skissert. Fuglearter trenger relativt sett store hekkeområder, og svartstrupen – som i nasjonal sammenheng er en svært fåtallig hekkefugl – er et lærebokeksempel på hvorfor det for denne arten er viktig å ta vare på sammenhengende lyngheiområder: Svartstrupene flytter gjerne litt på seg fra år til år etter hvor de får fred og hvor de finner næring når det skal i gang med hekkingen – i tillegg trengs et stort område hvis man skal greie å bygge opp en liten bestand av arten i det aktuelle området. Hensyn både til bredbåndpraktvikler og svartstrupe taler for at den aktuelle reguleringsplanen ikke blir realisert. Det er et faktum at den aktuelle reguleringsplanen – hvis den blir vedtatt og realisert – vil fragmentere en stor del av Øksnesmarka; bare veien inn til selve næringsområdet vil bli nærmere 2 km lang.

Artsobservasjoner for året 2022 viser at den aktuelle hekkelokaliteten for svartstrupe er viktig i både lokal og regional sammenheng; eksempelvis ser lokaliteten ut til å kunne være den eneste hekkelokaliteten i Nordhordland og Midthordland, med unntak av i Øygarden – der det ser ut til å ha kunne vært 3–4 hekkende par i 2022. Det er også viktig å minne om at støy både fra anleggsfasen og ev. også driftsfasen vil påvirke en enda større del av kystlyngheia enn det som planområdet indikerer; dette kan også påvirke f.eks. svartstrupene.

A- og B-lokaliteter av kystlynghei er definert som en utvalgt naturtype (jf. forskrift om utvalgte naturtyper § 3), og **naturmangfoldloven § 53 fastsetter strenge krav til prosesser som kan medføre en forringelse av lokaliteter med utvalgte naturtyper**. Det står bl.a. følgende:

[...] ved forvaltning av fast eiendom skal det tas særskilt hensyn til forekomster av en utvalgt naturtype slik at forringelse av naturtypens utbredelse og forekomstenes økologiske tilstand unngås. Før det treffes en beslutning om å gjøre inngrep i en forekomst av en utvalgt naturtype, må konsekvensene for den utvalgte naturtypen klarlegges.

Ved vurderingen av om den utvalgte naturtypes utbredelse eller økologiske tilstand forringes, skal det legges vekt på forekomstens betydning for den samlede utbredelse og kvalitet av naturtypen og om en tilsvarende forekomst kan etableres eller utvikles på et annet sted. Tiltakshaveren kan pålegges å bære rimelige kostnader ved ivaretagelsen, opprettelsen eller utviklingen av en slik forekomst.

Vi mener at også naturmangfoldloven § 12 er aktuell i denne saken, siden det er dokumentert at det finnes ubenyttede næringsarealer i kommunen som er tilgjengelige (jf. høringsuttalelsen til Naturvernforbundet Nordhordland) – i hvert fall i Mongstadområdet. I § 12 stilles det et krav om at «for å unngå eller begrense skade på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i [...] lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende

og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater.» All den tid kommunen har ledige næringsarealer andre steder, er det ingenting som tilsier at en utbygging av et naturområde av nasjonal verdi skal kunne gi de beste samfunnsmessige resultater. Siden det også er svært uklart hvilken næringsvirksomhet det aktuelle planområdet skal brukes til – noe som i seg selv er problematisk – er det også vanskelig – for ikke å si umulig – å vurdere de positive samfunnsmessige resultatene av en reguleringsplan i det aktuelle området. De negative samfunnsmessige resultatene er imidlertid ganske åpenbare – i hvert fall når det gjelder påvirkningen på de natur- og friluftslivsverdiene som er kjent per i dag.

I Norconsult sitt notat *Naturmangfold og kunnskapsgrunnlag til konsekvensutgreiing*, står det nevnt at det i juni 2021 ble funnet spor av mulig havørn («en del fjær og sjømatrester på toppen av kollene»). Under FNF Hordaland sin befarings i området (31. mai) ble det observert en voksen havørn i planområdets nordøstlige del. **Dette var midt i hekketiden, noe tyder på at det foreslåtte planområdet kan være en del av et hekketerritorium for havørn.**

Friluftsliv

Det aktuelle planområdet er en viktig del av Øksnesmarka, som er det viktigste turområdet av denne størrelsen i hele Austrheim kommune. Marka er et viktig rekreasjonsområde for menneskene som bor i boligområdene rundt, og har et nettverk av turstier og også fiskevann. Øksnesmarka er en betydelig naturverdi i lokalbefolkningen sine nærområder – noe som er viktig for mange som driver med friluftsliv. Friluftsliv i folk sine nærområder er også et prioritert folkehelseiltak i *Folkehelsemeldinga – Gode liv i eit trygt samfunn*²:

Friluftsliv i nærmiljøet er høgt prioritert i det statlege arbeidet med friluftsliv. Regjeringa vil at friluftsliv skal ha ein låg terskel, og at det skal vere lett for alle å utøve friluftsliv i kvardagen. Ein viktig del av dette er å motivere til aktivitetstiltak i nærmiljøet, men det viktigaste er å sikre at det er grøne område nær der folk bur.

Mye av Øksnesmarka er omgitt av bebyggelse, der innbyggerne gjennom dette naturområdet har tilgang på et rikt nærturområde. På DNT sin nettportal for turer, *UT.no*, er en del av Øksnesmarka et opplystet turforslag med relativt høy bruksfrekvens. I Øksnesmarka er det også et større stinettverk, i og utenfor det foreslåtte planområdet, og det er også et potensiale for å videreutvikle turområdet, og gjøre den populære ruta lengre.

I forbindelse med kartleggingen av friluftslivsområder i Austrheim, ble Øksnesmarka kategorisert som et svært viktig friluftslivsområde³. Området er som helhet også et viktig kystkulturhistorisk område med mange kulturminner knytt til torvtaking og utmarksbeite. I tillegg går den gamle ferdssveien fra Øksnes til Årås, som nå blir brukt som tursti, gjennom det foreslåtte næringsområdet.

---

² S.68 i Meld. St. 19 (2018 –2019)

³ <https://faktaark.naturbase.no/?id=FK00008187>.

Planen som fremkommer av oppstartsvarselet og utkastet til planprogram vil ødelegge store deler av det omtalte friluftslivsområdet – hvis den skulle bli realisert. Øksnesmarka vil bli delt i to, diagonalt, av den skisserte tilkomstveien til næringsområdet, og selve næringsområdet vil ødelegge den nordøstre delen av Øksnesmarka friluftslivsområde – slik det er tegnet inn i *Naturbase*.

I utkastet til planprogram henviser vi til følgende formulering fra Norconsult: «Området har generelt liten slitasje, noko som kan indikere at det ikkje er vesentleg høg bruksfrekvens.» Det er svært tydelige stier i det aktuelle området, men Austrheim er en kommune med knappe 2900 innbyggere, så man kan ikke her sammenligne stislitasjen med stier i folkerike kommuner som Bergen og dens nabokommuner.

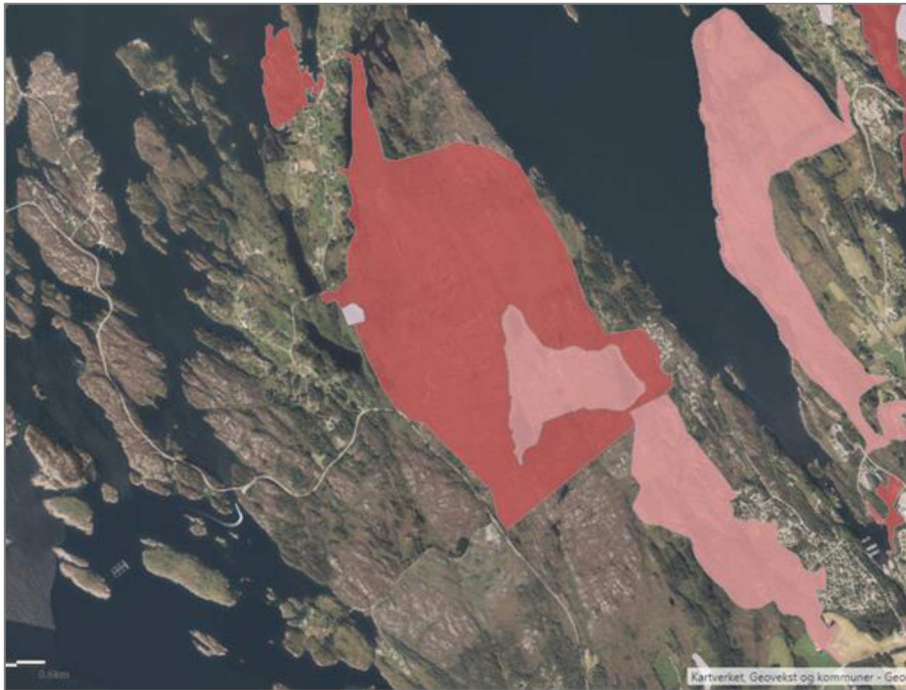
I et større perspektiv kan det påpekes at Øksnesmarka inngår i et område som er populært for havpadling med relativ nærhet til kysthytten, Rongevær. Rongevær kysthytte er nå tilgjengelig for allmennheten, etter at Bergen og Hordaland Turlag har overtatt den.

Figur 1. Det foreslåtte planområdet utgjør en betydelig del av et i stor grad sammenhengende kystlyngheiområde i Austrheim kommune (markert med gult). Kart hentet fra Norgeskart.

Figur 2. Svartstrupehann hekkende i det foreslåtte planområdet, i området der man ser for seg veien inn til næringsområdet. Fotografert 31. mai 2022. Arten er nært knyttet til kystlynghei; og den sitter på røsslyng på det øverste bildet. De fire bildene i denne uttalelsen er tatt av Gunvar Mikkelsen.

Figur 3. Utklipp fra Naturbase, som viser hvordan friluftslivsområdet Øknesmarka har blitt definert der. Det meste av det foreslåtte planområdet ligger innenfor det inntegnede friluftslivsområdet Øknesmarka.

Figur 4. Bilde tatt i den nordøstre delen av det foreslåtte planområdet (retning nordover); der kystlyngheia går helt ned til sjøen.

Figur 5. *Bilde tatt sør for Ulvikamyra, retning nordover (mot det foreslåtte planområdet). Ulvikamyra går inn i det foreslåtte planområdets sørøstre del.*

Dette innspillet sendes på vegne av Bergen og Hordaland Turlag (DNT), Birdlife Norge avd. Hordaland, Naturvernforbundet Hordaland, Norges Jeger- og Fiskerforbund Hordaland og Bergen og Omland Friluftsråd.

Vennlig hilsen,

Forum for Natur og Friluftsliv (FNF) Hordaland

v/ koordinator Gunvar Mikkelsen

Forum for Natur og Friluftsliv Hordaland er et samarbeidsforum for natur- og friluftsansjoner i Hordaland, som arbeider for å ta vare på natur- og friluftsansjone i det tidligere fylket. Per i dag er det elleve organisasjoner tilsluttet FNF Hordaland: Bergen og Hordaland Turlag (DNT), Naturvernforbundet Hordaland, Norges Jeger- og Fiskerforbund Hordaland, Bergen og Omland Friluftsråd, BirdLife Norge avd. Hordaland, Hordaland fylkeskystlag, Norsk Botanisk Forening Vestlandsavdelingen, Syklistenes Landsforening Bergen og omegn, Voss Utferdslag (DNT), Voss Kajakklubb og Hordaland krins av Norges Speiderforbund. Sammen representerer organisasjonene rundt 40 000 medlemmer.

Norconsult AS v/Arne Kringlen
Postboks 514
6803 Førde

Alver, 15.august 2022

Høyringsfråsegn oppstart av reguleringsplanarbeid – Øksnesmarka

Nordhordland Turlag (NHT) viser med dette til utlysning av høyring for planprogram og oppstart av reguleringsplanarbeid Næringsområde N18 Øksnesmarka.

NHT har 2000 medlemmer og er tilslutta Den Norske Turistforening (DNT) som har over 320 000 medlemmer på nasjonal basis. Turlaget sitt føremål er å tilretteleggja for eit aktivt, allsidig, enkelt og naturvenleg friluftsliv, og for sikring av friluftslivets natur- og kulturgrunnlag.

Nordhordland Turlag ber Austrheim ta vare på naturen

NHT er uroa for at naturverdiane taper når dei vert sett opp i mot andre samfunnsinteresser. I enkeltsaker er det gjerne lettare å talfeste verdien av ei utbygging – både hyttebygging, vindkraft eller anna industri – medan det er vanskeleg å fastsetje verdiane som ligg i å ivareta eit naturområde. NHT vil difor understreka kor viktig det er å ta vare på naturområda våre i ei tid då naturen fått auka verdi – m.a. som arena for friluftsliv og turisme.

Sidan starten på pandemien har mange fått kjenna på fordelane som ligg i å ha gode friluftsområde i sitt nærmiljø – eit behov som også er understreka i statlege strategiar². I Stortingsmelding 18 (2015–2016)³ er det framheva at naturoppleving er spesielt viktig for den psykiske helsa, noko som gjer kombinasjonen av fysisk aktivitet og naturoppleving spesielt viktig. Eit fungerande økosystem med levande skogar, fjell, bekkar og vatn er føresetnaden for å skapa gode naturopplevingar. Naturen er også viktig for den norske reiselivsnæringa, særleg på vestlandet, noko som vert framheva i *Stortingsmelding 19 (2016–2017) Opplev Norge – unikt og eventyrlig*⁴: «Natur og utmark er kjernen i det norske reiselivsproduktet. Norges særegne natur gir oss et komparativt fortrinn og et stort potensial for økonomisk verdiskaping og næringsutvikling».

Me ber difor om at omsynet til intakt natur vert heilskapleg teke i vare i denne saka, og me vil peike på nokre viktige friluftslivsverdier i området.

Friluftsverdiane i og ved Øksnesmarka

Øksnesmarka mellom Årås og Øksnes er det største urørte naturområdet i Austrheim. Kommunen har saman med BOF kartlagt og verdsett Øksnesmarka som eit svært viktig friluftslivsområde. Det omfattar raudlista lynghei som grensar mot Åråsvågen og utover mot Øyane, sjølve indrefiletten i det austrheimske naturlandskapet. Marka er rekreasjonsområde for bustadfelte rundt, med eit nett av

turstiar og fiskevatn – betydelege naturverdiar. Øksnesmarka inngår i eit område som er populært for havpadling. Nordhordland Turlag har tilsyn med den nyopna kystthytta, Rongevær, som ligg ein fem kilometers padletur unna planområdet.

På DNT sin nettportal for tur, UT.no, er ein del av Øksnesmarka eit lista turforslag:

Godt merka og opparbeidd rundløype på om lag 6,2 km. Turen går i lett og variert terreng. Ein passerer fleire småvatn undervegs der det mellom anna finst aure. Rasteplassar med bord og benkar av furustokkar er plasserte på laglege stader langs løypa. Mellom Rebnor og Årås kan ein ta turen oppom Hammarsnuten, ein av dei høgaste toppane i kommunen. Der har ein 360° utsikt og på klåre dagar kan ein sjå temmeleg langt. I området kring løypa finn ei rekkje gamle torvhus eller restar etter slike. At aktiviteten har vore stor kan ein lett sjå i myrane som er senka fleire meter somme stader, grunna uttak av torv.

I Øksnesmarka er det eit større stinettverk, og det er potensialet for å vidareutvikle turområdet, og gjere den populære ruta lengre.

Området er også eit viktig kystkulturhistorisk område. I Øksnesmarka er det mange kulturminne knytte til torvtaking og utmarksbeite. I tillegg går den gamle ferdselsvegen frå Øksnes til Årås, som no vert nytta som tursti, gjennom det planlagde næringsområdet. Eit slikt komplett kulturmiljø knytt til historisk gardsdrift der alle tilgjengelege ressursar vart tekne i bruk, er viktige vitnesbyrd om korleis kystlyngheia vart halde i hevd.

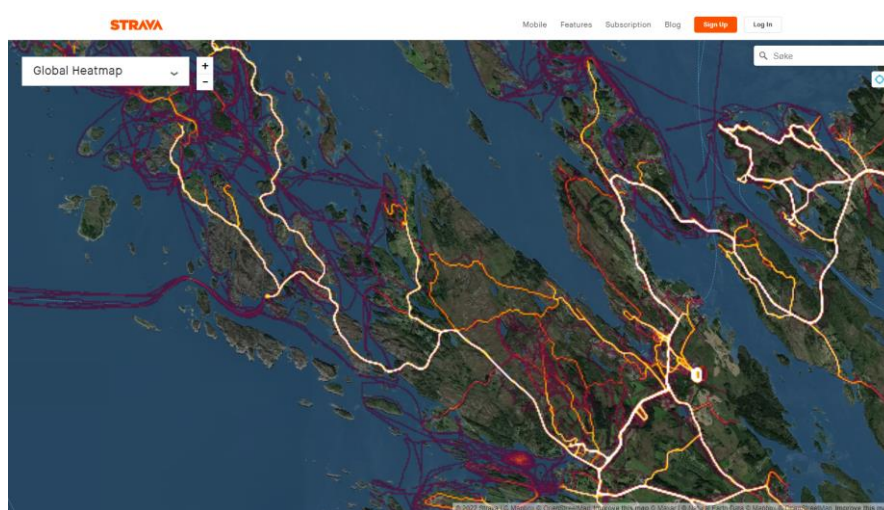

Fig.2 Ved å nytte Strava sine brukarkartleggingar, kan ein også sjå at løypa som er tilrådd på ut.no, relativt til kringliggande område, er mykje nytta til trening.

Turlaget ber kommunen vise omsyn til naturen

Det vert stadig mindre natur att i verda, i Noreg og på Vestlandet. Nordhordland Turlag ber politikarane i Austrheim vurderer om ny industri kan leggjast nær andre, utbygde område.

Konsekvensutgreiinga som konsulentfirmaet Multiconsult leverte i november 2017 konkluderte med at «Øksnesmarka har verdier som gjør at det per tid kun er arealformål LNF som blir riktig for dette området.» Øksnesmarka er kategorisert som et *svært viktig friluftslivsområde*; og er eit av dei større urørte naturområda i kommunen. Det er nærfriluftslivsområde for fleire innbyggjarar, og eit av dei mest verdifulle naturområda i kommunen. Planområde ligg rett utanfor dei mest nytta stiane, men turlaget meiner ein må sjå naturområdet som ein heilskap. Opplevingsverdien er ikkje den same om friluftsområdet vert punktert av ein veg med eit tilgrensande industriområde.

Dersom kommunen likevel ynskjer vidare arbeid med reguleringsplanen, må omsynet til friluftslivet grundig utgreiast, både med tanke på turgåing, trening, padling, fiske og bading. Ein må her også sjå på dei indirekte verknadene på dei kringliggande areala, og vurdere korleis desse vert påverka i høve til støy, kjensla av urørthet og opplevingar av eit større samanhengande naturområde. Nordhordland Turlag vil delta i den vidare prosessen med sikte på å finne ei best mogeleg løysing.

Børge Brundtland
Styreleiar
Nordhordland Turlag

Ola Moen
Skarsvegen 711
5911 Alversund

15 august 2022

Norconsult AS v/Arne Kringlen
Postboks 514
6803 Førde

Merknad til planprogram for Øksnesmarka

Naturtyper

Kartgrunnlaget til kommunen viser at i liten grad kystlynghei innfor grensene for planområdet. Dette kan neppe være riktig. Planområdet består av en mosaikk av kystlynghei og kystmyr med innslag av våtmark og skog, ref. notat Norconsult/Arne Kringlen 03.09.2022. Kartgrunnlaget til kommunen er altså mangelfullt og grensene til utbredelsen av disse naturtypene følger i påfallende stor grad grensene til planområdet/eiendomsgrenser. Områder tilsvarende Øksnesmarka andre steder i kommunen er i stor grad klassifisert som kystlynghei. Dette bør da også gjelde de skogfrie delene av Øksnesmarka og dermed en stor del av planområdet.

Verdien av denne mosaikken av trua naturtyper har Naturvernforbundet i Nordhordland gjentatte ganger påpekt. I tidligere uttale har Naturvernforbundet også påpekt muligheten for svartstrupe som mulig hekkefugl. Denne våren og sommeren ble nettopp dette konstatert. Dette er med å understreker verdien dette relativt stor inngrepsfrie området har for arter som hører til i denne typen truet natur. Hvilke andre truede arter er fremdeles ikke oppdaget her? Hvilke arter kan komme til å bruke området i fremtiden?

Industri og vei gjennom dette området er et inngrep som ikke på noen måte kan forsvares. Tap av natur er en like stor trussel mot verden som klimaendringene. Som tidligere innbygger og med tilhørighet til kommunen, vil jeg på det sterkeste advare mot å ødelegge Øksnesmarka. Det kan være av avgjørende betydning for min vurdering om å flytte tilbake til kommunen. Marka vil for min del da være uten interesse som turområde. Enda viktigere er signalet det sender om at all natur i kommunen kan ofres. Ingen natur i Austrheim kan være verdt å ta vare på hvis man ikke klarer å ta vare på dette området!

Ola Moen

Øksnesmarka, Austrheim - Melding (HTML)

File Melding Hjelp

Ignorer Send til søppelpostmappe Slett Arkiver Svar Svar alle VidereSend Møte IM Mer Flytt Send til OneNote Handlinger Merk som ulest Kategoriser Følg opp Søk Relatert Velg Les høyt Engasjerende leser Engasjerende Oversett Zoom

Øksnesmarka, Austrheim

 Vidar Mjøs <vidar-mj@online.no>
Til Arne Kringle

 Du videreSendte denne meldingen 2022-06-21 14:04.

 Øksnes planrapport 2001 med teikningar.pdf
.pdf Fil

 Svar Svar til alle VidereSend

tir. 2022-06-21 13:30

Eg viser til kunngjering i Strilen (i dag) og på kommunens nettsider og har spørsmål (ikkje merknad) knytt til følgjande aspekt :

1. Kvifor vert det ikkje opplyst at dette er ei sak der kommunen er tungt inne som grunneigar (jf. det vedlagde, utarbeidd på oppdrag frå kommunen)
2. Referat frå oppstartsmøte er forfatta på ein «mal» utarbeidd av regionrådet med utgangspunkt i Pbl85 og forsynt med logo til tre kommunar som no er historie (samanslegne til Alver). Er dokumentet gyldig ?
3. Kommunens saksutgreiing er – etter møte i politisk organ - utvida med Innkopierte møtereferat der kommunens sakshandsamar refererer seg sjølv. Er dette i tråd med god forvaltningskikk ?

Mvh
Siv. ing. Vidar Mjøs
vidar-mj@online.no
mob 907 88 921

Austrheim kommune
5943 Austrheim

Austrheim, 10. august 2022

Norconsult AS
Arne Kringlen
Postboks 514
6803 Førde

Kopi: Statsforvalteren i Vestland, sfvpost@statsforvalteren.no

UTTALE TIL PLANPROGRAM FOR ØKSNESMARKA, AUSTRHEIM KOMMUNE.

Åråsvågen velforening består av 29 bolig og/eller fritidseiendommer med beliggende på vestsiden av Åråsvågen (Åråsvågen og Åråstoppen). Foreningens formål er å ivareta interessene til medlemmene og allmennheten, herunder å uttale seg til arealdisponering innenfor foreningens formål.

Foreningen er kjent med planprogram beskrevet i dokument datert 2. juni 2022 fra Norconsult på vegne av Odd Haugen AS. Åråsvågen velforening gir med dette sine merknader til planprogrammet.

I planprogrammet er formålet med programmet, hvilke aktiviteter som er aktuelle og eventuelle konsekvenser, svært vagt og upresist beskrevet. Dette gjør at de vurderinger og beslutninger arbeidet skal danne grunnlag for, vanskelig kan skje på forsvarlig måte. Foreningen kan derfor ikke se at dokumentet kan danne grunnlag for igangsetting av arbeidet med en detaljplan.

All den tid planprogrammet er lite konkret, blir det tilsvarende vanskelig å uttale seg mer i detaljer til en eventuell virksomhet i det aktuelle området. Ut fra et mer overordnet synspunkt, vil foreningen anføre at de sterke natur og friluftsinnteresser som foreligger, blir tillagt stor vekt når beslutninger skal tas. Opplysninger som fremgår av tidligere kommuneplanbehandling for Austrheim kommune, viser med all tydelighet at virksomhet av den karakter programmet åpner for, utvilsomt vil berøre disse hensynene.

For foreningens medlemmer var slike hensyn svært viktige i forbindelse med kjøp av eiendommene langs Åråsvågen. Dette gjelder både i forhold til Øksnesmarka og i forhold til Åråsvågen og bruk av skjærgården. Det har fra gammelt av gått stier i området mellom Åråsvågen og Øksnes, og disse brukes fortsatt flittig både av medlemmene i foreningen og fastboende i kommunen. Åråsvågen er svært sentral for medlemmene og fastboende når det gjelder fiske og fritidsaktiviteter på sjøen.

Foreningen vil også peke på at kommunestyrets beslutning om å regulere det aktuelle området til næringsformål, ble tatt med svært lite flertall, noe som i seg selv bør mane til forsiktighet når det gjelder hva som tillates i området.

At det finnes alternative arealer i kommunen for næringsvirksomhet, taler for det samme.

Forøvrig beskriver planprogrammet en prosess som omfatter en rekke utredninger og undersøkelser for å klarlegge konsekvensene av en utbygging i området. Det tidsperspektivet som beskrives i programmet når det gjelder framdriften i planarbeidet, er lite realistisk. En anleggsperiode må også forventes å gå over flere år. Dette innebærer at det i lang tid vil hefte usikkerhet om hva slags virksomhet som kan tenkes realisert i området.

Åråsvågen velforening har forståelse for at det ønskes aktivitet og nye arbeidsplasser i kommunen. Programmet gir likevel ikke grunnlag for å vurdere hva som kan forventes i den sammenheng.

Foreningen stiller også spørsmål ved hvordan atkomsten til arealene er planlagt. Av referat fra formannskapetets sak 046/22 fremgår at det ble reist spørsmål om temaet. Foreningen opplever dette som uavklart, selv om det i planprogrammet er tegnet inn en veg fra avkjørselen til Dyrnes. Veien vil nødvendigvis måtte tåle tung trafikk, og er foreslått lagt tvers gjennom Økesnesmarka. I seg selv vil dette innebære store terrenginngrep som vanskelig kan forsvares i forhold til forhold til de natur-, friluft- og miljøinteresser marka representerer.

Alternative områder bør også vurderes nøye. Foreningen peker på at i reguleringsplanen for Åråsvågen er det avsatt 120 tomter til bustad og/eller fritidsbustader. Av disse er 29 tomter bebygd og ytterligere en tomt planlagt bebygd. Området ligger nær det planlagte næringsområdet med tilhørende opparbeidelse av vei og annen infrastruktur til næringsområdet. Planene innebærer derfor at det introduseres næringsvirksomhet/industri som noe helt nytt i denne delen av Austrheim. Foreningen kan ikke se at planprogrammet omtaler forholdet til disse områdene. Ut fra programmet er det heller ikke mulig å se hvilken aktivitet som planlegges, og derfor heller ikke mulig å vurdere konsekvensene for bolig -og fritidsbebyggelsen.

Med vennlig hilsen

Åråsvågen velforening

Jan Erik Erstad
styreleder

